CENTENARUL GRIGORE ANTIPA

Împlinindu-se 100 de ani de la nașterea marelui nostru om de știință Grigore Antipa, Ministerul Învățămîntului, Academia Republicii Socialiste România, Comitetul de Stat pentru Cultură și Artă și Ministerul Industriei Alimentare au organizat sărbătorirea centenarului, Comitetul de organizare avînd ca președinte pe tov. Jean Livescu, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România, adjunct al ministrului învățămîntului.

Festivitățile centenarului Grigore Antipa s-au desfășurat în Capitală între zilele de 7—10 dec. 1967, avînd ca principal punct o sesiune de comunicări științifice de mare amploare, atît prin numărul cît și prin calitatea lucrărilor prezentate. La această sesiune au luat parte și invitați de peste hotare (din Austria, R.P. Bulgaria, Canada, Franța, R. D. Germană, R. F. a Germaniei, Italia, R.S.F. Iugoslavia, Statele Unite ale Americii, Uniunea Republicilor Socialiste Sovietice), care au prezentat comunicări. Peste o sută de comunicări au fost susținute de oameni de știință români — academicieni-cercetători din institutele academiei și din cele departamentale, cadre didactice din institutele de învățămînt superior (București, Cluj, Iași, Constanța, Craiova, Galați etc.) și din învățămîntul mediu, muzeografi — în primul rînd de la Muzeul Gr. Antipa, dar și de la Muzeul Brukenthal, din Iași, Oradea, Focșani, Botoșani. Multiplele direcții de cercetare și activitate practică ale lui Grigore Antipa s-au reflectat și în spectrul larg al lucrărilor prezentate: poluarea apelor, tehnici de cercetare hidrobiologică, sedimentologie, studii zoo- și fitocenologie în ape, nevertebrate și vertebrate acvatice, piscicultură, geografie, geologie, paleontologie, biologie generală, genetică, botanică, fiziologie și anatomie, nevertebrate terestre, entomologie și vertebrate. Unele lucrări au fost consacrate activității științifice și concepțiilor lui Grigore Antipa, relevînd aportul său la dezvoltarea hidrobiologiei, ecologiei, geografiei și muzeologiei, nu numai în țara noastră ci adesea chiar pe plan mondial: inovator în domeniul muzeologiei, prin concepția de prezentare ecologică — în diorame —, el a fost și un precursor în vastul domeniu al biologiei, prin sintezele sale care întrunesc mai multe discipline. Savanții străini care au ținut să cinstească prin prezența lor această festivitate, i-au adus un călduros și vibrant omagiu, cu atît mai valoros cu cît vine de la unii din cei mai buni cunoscători ai disciplinelor în care a lucrat și Grigore Antipa. Prof. Reinhart Liepolt (Viena) îl consideră ca „cel mai bun cercetător al Dunării"; **Prof. Wilhelm Schäfer arată că** „Antipa a anticipat vremurile sale, unind mai multe discipline înrudite"; **Prof. Georg Uschmann (Jena — R.D.G.) îl consideră ca fiind cel mai mult influențat de ideile și metodele profesorului său Ernst Haeckel, marele evoluționist fiind în punctul culminant al activității sale; Prof. Maurice Fontaine (Franța) îi aduce lui Grigore Antipa** „omagiul solemn al Muzeului de Istorie Naturală din Paris" **și socotește că el** „are dreptul la profunda gratitudine a oamenilor", **iar** „Franța recunoaște în el un mare savant și un ilustru prieten". **La Sofia și Budapesta au fost de asemenea organizate manifestări în cinstea centenarului Gr. Antipa, la recomandarea UNESCO, sub a cărui egidă s-a publicat și o broșură monografică, în țara noastră.**

La lucrări au asistat și Prof. P. Banfield — directorul Muzeului din Ottawa (Canada) și Prof. Rodek — directorul Muzeului din Colorado (S.U.A.), primul-secretar general, iar al doilea — vicepreședintele Consiliului Internațional al Muzeelor (I.C.O.M.) — secția de științele naturii — care ne-au vizitat țara în această perioadă.

În sălile Muzeului „Grigore Antipa" a fost deschisă și o expoziție documentară dedicată marelui savant român; biroul său, cu aparatura științifică pe care a folosit-o peste 50 de ani, cît timp a condus muzeul, obiecte personale, diplome, fotografii cu familia sau colegii de studenție, manuscrisele unor lucrări de faimă mondială, o parte din cele peste 140 publicații ale sale cu autograful său — apropie pe vizitator de acest ilustru om de știință patriot, care a dus faima țării noastre departe peste granițe și al cărui nume va fi cinstit și peste veacuri.

M. T.

EXPOZIȚIA DE ARTĂ POPULARĂ ROMÂNEASCĂ LA LICEUL „ION NECULCE" DIN BUCUREȘTI

Răspunzînd sarcinilor de popularizare a comorilor artei populare românești și de instruire estetică și patriotică a oamenilor muncii, Muzeul de artă populară al Republicii Socialiste România organizează, în afara sediului, acțiuni cultural-educative printre care și expoziții temporare.

Active și convingătoare mijloace de popularizare a bogatului și nesecatului tezaur artistic, expozițiile temporare sînt dedicate, fie prezentării artei populare în general, fie diverselor sale genuri sau unor teme speciale. Cu aceste ocazii se expun, alături de obiecte din trecut, de o incontestabilă valoare documentară și artistică, și piese mai recente, mărturii ale modului creator de folosire a valorilor tradiționale ale poporului român. De obicei, aceste expoziții sînt însoțite de conferințe pe teme de etnografie și artă populară, exemplificate prin prezentare de diapozitive și filme din filmoteca muzeului sau a studiourilor cinematografice.

Continuînd această frumoasă tradiție, Muzeul de artă populară al R. S. România a organizat la începutul lunii noiembrie o expoziție de artă populară românească la liceul „Ion Neculce" din București. Ea se încadrează într-un ansamblu de manifestări culturale inițiate cu prilejul sărbătoririi a 45 de ani de la înființarea liceului. Concomitent cu expoziția se ține și un ciclu de conferințe privind genurile artei populare românești. „Arta populară românească", „Creația artistică în lemn", „Țesături și broderii populare", „Portul popular românesc", „Ceramica populară românească", „Obiceiuri populare", **sînt doar cîteva din temele ce vor fi prezentate.**

Categoria principală de vizitatori sînt elevii de liceu. Organizați în grupuri sau vizitînd individual în timpul liber, elevii cercetează cu multă curiozitate și atenție exponatele, analizează atît aspectul lor, necesitatea și valoarea lor artistică, raportată deseori la aspectul actual al portului popular, cît și modul de expunere a obiectelor.

Într-un spațiu de cca. 220 m² sînt expuse 250 obiecte de artă populară dintre cele mai reprezentative, grupate pe genuri și pe categorii.

Pe lîngă ansambluri de costume populare femeiești și bărbătești și costumașe de copii, sînt prezentate piese de gătează a capului și de îmbrăcăminte (cămăși, catrințe, haine din dimie și cojoace), scoarțe și textile de interior, piese de mobilier și unelte de uz casnic, împletituri și obiecte din scoarță de copac, ceramică smălțuită și nesmălțuită, punîndu-se accentul pe jucării și figurine din ceramică. Într-un cuvînt, sînt reprezentate aproape toate genurile artei populare prin ceea ce au ele mai frumos, original și caracteristic.

Parcurgînd expoziția, tînărul public vizitator rămâne cu imaginea vie a unei arte populare, bogate și de veche tradiție. Piesele expuse sînt mărturii convingătoare ale fanteziei și talentului artistului popular, creator de veritabile opere de artă, care se disting prin echilibrul și frumusețea formelor, prin compozițiile ornamentale și armoniile cromatice ce încîntă ochii privitorilor.

https://biblioteca-digitala.ro

Astfel, în procesul complex de instruire și educare a elevilor, alături de micile muzee școlare cu diferite profile, aceste acțiuni aduc o contribuție importantă, realizînd o popularizare activă și eficientă a artei populare românești, înrîurind direct procesul de educare estetică și patriotică a tineretului.

Expoziția, deși de proporții mai reduse, ilustrează concepția și gustul artistic al poporului nostru, precum și grija de care se bucură în prezent arta populară în țara noastră.

H. FORMAGIU,

GH. NISTOROAIA

EXPOZIȚIA „ARTA POPULARĂ ROMÂNEASCĂ" IN CEHOSLOVACIA

Potrivit articolului 28 al Acordului cultural dintre Cehoslovacia și România, s-a deschis la Muzeul etnografic din Uherské Hradište, expoziția „Arta populară din România", organizată de către Muzeul de artă populară al Republicii Socialiste România.

Președintele Comitetului Național Uherské Hradište, D-l František Laga a accentuat, la recepția oficială care a avut loc în cinstea delegației române, că deschiderea acestei expoziții la Uherské Hradište nu este întîmplătoare. D-sa a subliniat că Uherské Hradište este centrul cultural al unei regiuni importante din punct de vedere etnografic a Cehoslovaciei, că această regiune a fost eliberată, în 1945, de trupe române împreună cu cele sovietice și că după război s-au manifestat aici în special, bune raporturi de prietenie cu poporul român.

Ca mărturie mai stau, în ultimul timp și relațiile de prietenie, dintre cooperativa agricolă „Prietenia română-cehoslovacă" din Banov, și cooperativele agricole din Moldova.

Deschiderea oficială a expoziției a avut loc într-o sală nouă, modernă, a Muzeului etnografic slovac. Expoziția, ca o trecere în revistă a portului popular din toate regiunile etnografice ale României, este completată cu exponate tradiționale de artă și meșteșuguri populare, care desăvîrșesc, prin formele lor interesante, prin decorul și compoziția ornamentală, imaginea de ansamblu asupra specificului cultural al fiecărei regiuni etnografice reprezentate. Obiectele expuse au fost alese de către specialiștii Muzeului de artă populară al Republicii Socialiste România din București — Marcela Focșa și Jadwiga Formagiu — iar Catalogul expoziției a fost redactat de către directorul muzeului, dr. Tancred Bănățeanu. Expoziția a fost organizată de către colectivul muzeului slovac, cu ajutorul Ministerului Culturii de la Praga.

Specialiștii care au vizitat pînă acum expoziția au apreciat în mod deosebit valoarea documentelor culturii naționale a poporului român, care sînt expuse acum pentru prima dată în Cehoslovacia.

Obiectele expuse fac dovada bunului gust și a artei țesătoarelor și cusătoreselor care-și cunosc perfect meșteșugul și care ridică valoarea țesăturilor prin armonia culorilor. O altă categorie de obiecte poartă mărturia măiestriei mîinilor sculptorilor în lemn și a olarilor români. Covoarele din Oltenia și Muntenia, cergile, gubele transilvănene și ceramica neagră din Moldova atrag, în special, atenția vizitatorilor.

Expoziția este împărțită în cinci secțiuni: Moldova, Muntenia, Oltenia, Transilvania și Banatul. Fiecare regiune este reprezentată prin costume și piese de port, semnificative pentru bogăția de ornamente și tehnicile de lucru. .Expunerea este îmbogățită de piese din lemn, ceramică, covoare etc. fotografii și material documentar, care dovedesc interesul deosebit al etnografiei românești pentru studierea culturii populare.

Expoziția, ocupă o suprafață de 230 m², obiectele fiind așezate în vitrine, despărțite prin panouri. Culoarea de fond a vitrinelor și a suprafeței panourilor este albă, cu marcarea elementelor speciale în negru. Pe acest fond alb, fiecare obiect expus se detașează expresiv, pînă la cele mai mici detalii, în cîmpul vizual al vizitatorului. Expunerea obiectelor tridimensionale este completată de mari fotografii, care ajută la evocarea atmosferei locale.

Expoziția de artă populară românească a provocat un interes deosebit, fapt pentru care s-a solicitat deschiderea ei, în continuare, și la muzeele etnografice din Martin și Brno.

Cu toate că bogata literatură de specialitate în domeniul etnografiei și în special în materie de artă populară românească este binecunoscută la noi, actuala expoziție, de documente autentice, lărgește considerabil sfera acestei cunoașteri. Dar nu numai atît. Ea a mai îndemnat și la reflecții asupra utilității cooperării viitoare între colectivele științifice ale celor două muzee, privind cercetări comune asupra culturii populare.

Înțelegerea și strădaniile celor două muzee ne permit să presupunem că și în acest sens vom putea obține rezultate bune. Am accentuat adeseori asupra necesității concretizării cunoașterii reciproce a istoriei culturii popoarelor noastre. Schimbul de expoziții inițiat prin acordul cultural constituie un prim pas în acest sens.

Cea de-a treia expoziție din ciclul „Arta populară a țărilor europene" organizată la Muzeul slovac din Uherské Hradište contribuie în mod sigur la buna dezvoltare în viitor a acestor legături directe prin buna sa organizare, prin atmosfera cordială a vernisajului, prin prezența delegației române și prin interesul extraordinar manifestat de marele public.

Dr. Josef Jančař

Într-o sală a expoziției.

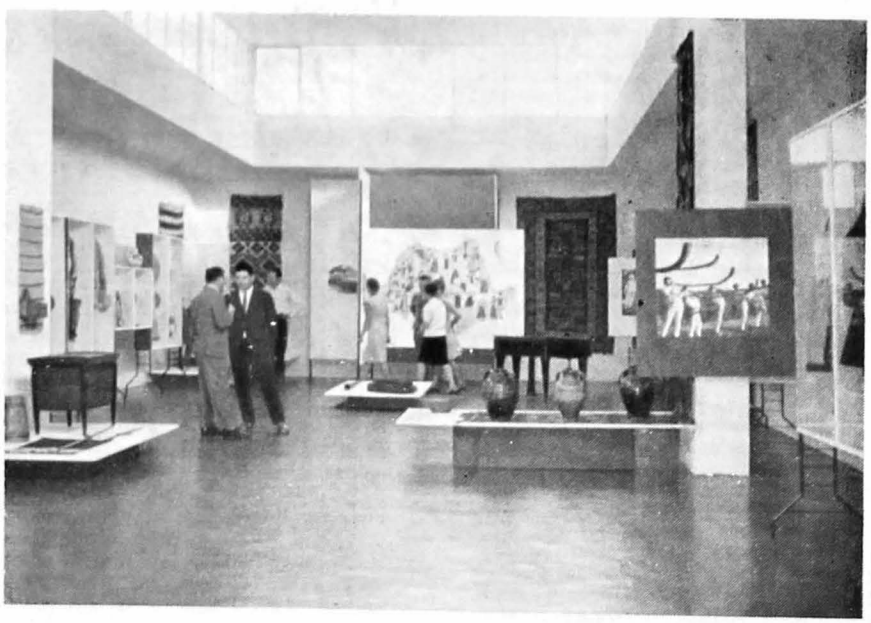

https://biblioteca-digitala.ro